

4. наставна целина (III и/или IV разред ОШ) Наша права – наше благо

А. План часова

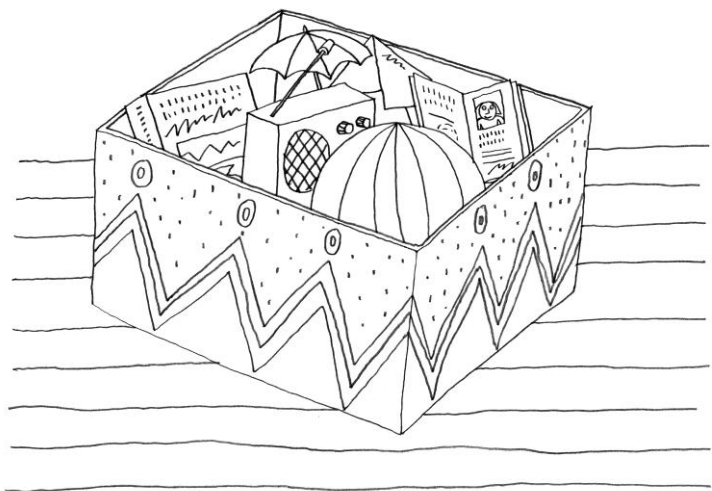
	Кључна питања/теме лекције	Кључни задаци	Наставни материјали
1. час	Зашто су нам потребна посебна дечија права? Која су то права?	Ученици се упознају са пројектом "кутија с благом", и дискутују о томе како да га испланирају и реализују.	Предмети који могу представљати одређена права детета (демонстрирање и инспирација); картице с дечијим правима, текст "Дечја права" (в. додаток).
2. час (плус допунске активности наредне седмице)	Моја лична кутија с благом – Нешто посебно	Ученици украшавају своје кутије с благом и припремају их за своја „блага дечијих права“.	Свако дете доноси у школу металну, дрвену или картонску кутију; дугмад у боји, парчиће тканине, итд.; лепак и маказе.
3. час (после неколико недеља)	Моја кутија с благом, твоја кутија с благом! – Размена.	Ученици на својим клупама праве изложбу својих кутија с благом.	Ученичке кутије с благом (са садржајем)
4. час (непосредно пре 20. новембра)	Како бисмо могли да организујемо изложбу?	Ученици излажу своја блага и кутије с благом како би их сва остала деца у школи видела.	Ученици проналазе просторију или место за своју изложбу. (Пожељно, али не обавезно, у школској згради)

Б. Васпитно-образовни циљеви

Ученици темељније упознају дечија права. Током дужег временског периода, они проучавају садржај и

смисао тих права покушавајући да споје свако право са по једним предметом који га можда илуструје или симболизује. Свако дете ће пронаћи своја решења. Да би то урадила, деца морају претходно правилно разумети појединачна дечја права.

Што се тиче теорије учења, задатак дозвољава ученицима да активно организују своје сопствене процесе учења, што знатно повећава њихове шансе да значајно прошире своје знање. У том циљу, сваки ученик прави своју кутију с благом. Ученици се све више идентификују са правима детета и интелектуално и емоционално.

Ово је пројекат разреда који обухвата дужи временски период (5-7 недеља), што може у више наврата подстаћи ученике да изнесу своје идеје и да о њима разговарају.

Поводом Међународног дана права детета (20. новембра), у школи се може организовати изложба ученичких кутија с благом. Ово би још више стимулисало и мотивисало млађе генерације да нешто слично ураде за годину или две.

Време почетка рада на пројекту: унапред, крајем септембра до средине октобра.

В. Кључна питања за размишљање у четвртој наставној целини		
О (упознавање)	Кроз (искуство)	За (примена)
<i>Наставник</i>		
Колико деца тренутно знају о дечијим правима?	На који се начин начела дечијих права схватају у разреду и школској заједници?	Учити како предузимати акције изван школе: шта су ученици научили за свој будући живот?
Упознавање са свим дечијим правима и расправа о њима.	Сваки ученик ужива право да ствара сопствени начин уметничког изражавања. На тај начин ученици стичу самопоуздање и уче више о другима и о себи самима.	Ученици уче да доносе одлуке и да се залажу за решења која су пронашли.
<i>Ученици</i>		
Шта смо научили о дечијим правима?	Како смо искусили дечија права у разреду?	Коју врсту акције сам ја у стању да предузмем?
Један дужи период сам проучавао дечија права. Морао сам да донесем одлуку о сваком члану, а то сам могао да урадим само ако сам разумео тај члан. Схватио сам да није увек једноставно разумети Конвенцију о дечијим правима.	Било би прекрасно кад би школа постала место где би могли видети толико много уметничких дела. Сада волим да идем у школу.	Нису сви чланови у Конвенцији о дечијим правима једнако важни за мене. Размишљао сам о томе који бих члан могао да заступам. Размишљао сам о томе која су права посебно важна за осталу децу у другим породицама, регионима или другим земљама и шта бих могао урадити да их подржим.

Г. Ток часова

1. део наставне целине (крај септембра/почетак октобра; трајање: око 1 ½ сат)

Увод: Наставник активира предзнање одељења о дечјим правима и рекапитулира најважније тачке (упореди 3. наставну целину, 2. део). Затим подели копиране картице дечјих права (в. додатак) и објасни их тако да деца добро схвате (које право одговара којој слици), те се "наоружају" за даљи рад. Ова лекција захтева време и добру припрему од стране наставника, тј. основну лектуру о Конвенцији о дечјим права (в. додатак). Код објашњења за картице није поентау тачном ређању текста Конвенције, већ у томе да се помоћу слика саопшти нешто о одређеним правима.

На једном од следећих часова, наставник ће на сто – поред картица о дечјим правима – поставити празну кутију декорисану попут "ковчега са благом" и још неколико предмета уз њу, подесних да сликовито/симболично означе неке картице о дечјим правима. На пример:

- Члан 7, право на име од рођења – мала свећа у знак подсећања на рођење и крштење;
- Члан 28, право на образовање – мала оловка.

Наставник објашњава принцип симбола и – користећи картице дечјих права – прича са децом о

другим примерима.

Сад наставник објашњава план:

- Међународни дан права детета се обележава 20. новембра. До тада ће сваки ученик напунити своју кутију с благом картицама и предметима који асоцирају на одређена права детета. Сваки ученик одлучује који ће предмет одговорати којем дечјем праву.

Следи објашњење конкретног задатка: До следеће седмице, сваки ученик одабира кутију с поклопцем (добра ће бити картонска, дрвена или метална). Та кутија треба да буде обојена и украшена, а негде на њој треба да буде име власника.

Ученици се међусобно помажу код прибављања кутије с благом. Украшавање и уобличавање се може извести на часовима ликовног и техничког васпитања, тако да налог може једноставно гласити: Донесите подесну кутију и материјал за украшавање, по могућности већу количину како би се и ваши другари могли њиме послужити.

Сви ученици исецају картице с дечијим правима. Спајају их са спајалицом и стављају у своје кутије с благом. Сада почиње лов на благо! То јест, траже се предмети који илуструју и симболизују поједина дечја права (рецимо, картице дечјих права).

Могуће (разумно) би било продубити знање: исечене карте још једном прегледати, а у њиховом дну или на полеђини речима исписати право о којем она говори.

2. део (недељу дана касније)

Деца показују једни другима своја материјале и почињу да украшавају своје кутије с благом. Размењују материјале и помажу једни другима. Показују прве предмете којима ће симболички илустровати поједине карте (в. горе).

Мапе ума (*brainstorming*):

а) о могућностима обликовања ковчежића с благом и

б) о одговарајућим симболима за поједина дечја права (по могућности, уз интегрисано понављање најважнијих дечјих права): шта би било најподесније за илустрацију те-и-те карте, где се могу наћи такви предмети (благо), итд. Важно је да тај задатак "лов на благо" помогне ученицима да се упознају са дечијим правима и да их разумеју. Они могу одабрати предмет само ако су схватили шта одређено дечије право значи.

Почните рад на кутијама, при чему се деца узајамно помажу у коришћењу материјала за украшавање. Наставник одлучује како ће се завршити рад у школи – у оквиру додатног часа или као домаћи задатак.

У току ове фазе прикупљања блага, током наредних 4-5 седмица, ученици би требало да размењују своје идеје и да покажу шта су нашли: Ко је пронашао оно што тачно означава одређено право? Ученицима је допуштено да преузимају идеје једни од других. Деца ће учествовати у некој врсти такмичења – чија кутија с благом садржи најкреативније и најоригиналније идеје.

3. део

Недељу дана пре Међународног дана права детета (20. новембра): сва деца показују предмете које су сакупили изложене на својим столовима. Они не морају да илуструју баш свако право детета са по једним предметом. Узајамно обилазе "штандове" (10 минута).

Деца објашњавају једни другима зашто су одабрали одређене предмете. После заједничког разредног разговора, дискутују у групама од по 3-4 члана.

Усмераван од стране наставника, разред расправља о томе како би се изложба могла представити другим ученицима у школи. Предмет разговора: Постоје ли неке стаклене витрине

који бисмо могли користити? Да ли поставити неке мале столове у школи? Можда 20. новембра претворити нашу учионицу у "музеј дечијих права"? Можда је неко друго одељење трећег разреда направио исти план? Како бисмо могли делити наше предмете? Да ли позвати директора, школског педагога, друге наставнике, родитеље или помоћно особље? Треба ли организовати неку врсту отварања наше изложбе? Треба ли направити информативни плакат? Да ли би неко од ученика или наставника требало да одржи кратак говор на отварању? Хоћемо ли увежбати, написати или чак компоновати неку песму за ову прилику?

4. део

На Међународни дан права детета, 20. новембар (или који дан раније):

Ученици постављају изложбу према усаглашеном плану и презентују своје ковчежиће са благом другим ученицима. Уз ово неизоставно иде и информација о дечјим правима, што и јесте права сврха пројекта; о теми говори плакат за изложбу или се на њу указује у говору приликом отварања.

На крају, дискусија и заједничко разматрање проблематике у разреду (евентуално, прво у писаној форми, а затим и усмено). Како је протекао овај захтевни пројекат, шта смо њиме постигли? Је ли све било добро? У чему смо могли бити бољи? Итд.